

Obchody 25-lecia Ogólnopolskiej Izby Gospodarczej Drogownictwa

tekst: **KRYSTYNA ŁAZARZ, BARBARA DZIECIUCHOWICZ**, Ogólnopolska Izba Gospodarcza Drogownictwa
zdjęcia: **NBI MEDIA**

„Od 25 lat wspólnie budujemy polskie drogi. Razem mamy siłę. Razem możemy więcej. I dziś, drodzy Państwo, w dniu wielkiego święta drogowców, jesteśmy razem” – tymi słowami 21 maja 2019 r. Krystyna Łazarz, prezydent Ogólnopolskiej Izby Gospodarczej Drogownictwa (OIGD), przywitała gości i członków Izby podczas uroczystości z okazji 25-lecia istnienia organizacji w Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha w Krakowie. Gałę prowadzili Barbara Dzieciuchowicz, prezes zarządu OIGD, i Przemysław Klonowski, członek Prezydium Rady Izby.

Swoją obecnością uroczystość zaszczylicili m.in.: Stanisław Żmijan, zastępca przewodniczącego sejmowej Komisji Infrastruktury, członek honorowy OIGD; Cezary Grabarczyk, członek sejmowej Komisji Infrastruktury, przewodniczący Podkomisji stałej ds. monitorowania wykorzystania funduszy Unii Europejskiej w zakresie infrastruktury; Hubert Nowak, prezes Urzędu Zamówień Publicznych; Tomasz Żuchowski, p.o. generalnego dyrektora dróg krajowych i autostrad; Zbigniew Starzec, wicewojewoda małopolski; prof. dr hab. inż. Leszek Rafalski, dyrektor naczelny Instytutu Badawczego Dróg i Mostów; Sebastian Szaładziński, dyrektor generalny Urzędu Zamówień Publicznych; Tomasz Tomala, dyrektor Gabinetu Politycznego w Ministerstwie Infrastruktury; Marta Maj, dyrektor Zarządu Dróg Wojewódzkich w Krakowie; Zbigniew Tabor, dyrektor Zarządu Dróg Wojewódzkich w Katowicach, przewodniczący Konwentu Dyrektorów Zarządów Dróg Wojewódzkich; Andrzej Wyszyński, prezes zarządu Polskiego Stowarzyszenia Wykonawców Nawierzchni Asfaltowych; Zygmunt Rawicki, wiceprezes Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa; Jan Styliński, prezes zarządu Polskiego Związku Pracodawców Budownictwa; Zbigniew Kotlarek, prezes zarządu Polskiego Kongresu Drogowego; Małgorzata Nesterowicz oraz Tomasz Borowski, wiceprezesi zarządu Stowarzyszenia Klubu Inżynierii Ruchu.

W gali wzięli udział także byli prezesi i prezydenci Izby: Paweł Ludwigo i Adam Kulikowski, członkowie honorowi Izby oraz redaktorzy naczelni prasy branżowej.

Odnaczenia

Rozwój sieci polskich dróg był możliwy dzięki ciężkiej pracy i zaangażowaniu tysięcy ludzi związanych z drogownictwem. Dlatego też Izba czyni starania o uhonorowanie osób szczególnie zasłużonych dla rozwoju drogownictwa w Polsce oraz osób zaangażowanych w działalność Izby. Po powitaniu i wystąpieniu Krystyny Łazarz uroczystość wręczono odznaczenia zasłużonym członkom Izby.

Postanowieniem Prezydenta RP z 3 kwietnia 2019 r. na wniosek Ministra Infrastruktury za zasługi w działalności społecznej, za wkład w rozwój drogownictwa Złotym Krzyżem Zasługi została odznaczona Teresa Szczepańska, Srebrnym Krzyżem Zasługi – Adam Dziecioł, Marian Parys i Roman Rubach, Brązowym Krzyżem Zasługi – Mieczysław Chmielewski, Leszek Janusz, Ryszard Wojton, oraz postanowieniem Prezydenta RP z 2 maja 2019 r. za zasługi w działalności na rzecz rozwoju polskiej gospodarki Srebrnym Krzyżem Zasługi – Stanisław Sadłowski.

Postanowieniem Prezydenta RP z 10 kwietnia 2019 r. na wniosek Ministra Infrastruktury za wzorowe, wyjątkowo sumienne wykonywanie obowiązków wynikających z pracy zawodowej Złotym Medalem za Długoletnią Służbę odznaczeni zostali Stanisław Detmar, Zbigniew Staszewski oraz – postanowieniem Prezydenta RP z 25 kwietnia 2019 r. – Krzysztof Famulski, Elżbieta Król, Ryszard Krysiak, Jolanta Kurosz, Adam Kurzyk, Wiesław Mikraszewski, Andrzej Paszkiewicz, Wiesław Pomianek, Leszek Rafalski, Adam Siekierka, Stanisław Waszkiewicz, Ryszard Wolnicki.

Odnaczenia w imieniu Prezydenta PR wręczył wicewojewoda Zbigniew Starzec.

Postanowieniem z 19 lutego 2019 r. Minister Infrastruktury nadał odznakę honorową Zasłużony dla transportu Rzeczypospolitej Polskiej Krystynie Łazarz i Erwinowi Filipczykowi.

Odnakę honorową Zasłużony dla drogownictwa otrzymali: Krzysztof Czura, Barbara Dzieciuchowicz, Grzegorz Góralczyk, Sławomir Moczyłowski, Waldemar Ostrowski, Zbigniew Pączyński, Benedykt Sikora, Adam Sławiński, Krystyna Szymaniak, Krystyna Wawrzyńczak-Walczak.

Odnaczenia w imieniu Ministra Infrastruktury wręczył dyr. Tomasz Tomala.

Po wystąpieniach gości oraz wysłuchaniu przygotowanej specjalnie na ten szczególny wieczór piosenki z życzeniami „drogowca dla drogowców” w wykonaniu Zdzisława Dąbczyńskiego, prezesa Wimed Sp. z o.o., wystąpił Jacek Wójcicki, znany artysta Piwnicy pod Baranami.

25 lat działalności

Jubileusz Izby zbiegł się z bardzo ważną dla Polski datą – 30. rocznicą rozpoczęcia transformacji ustrojowej (1989), która przyniosła wolność polityczną, społeczną i gospodarczą. Na początku lat 90. XX w. wprowadzono konieczne ustawowe zmiany w branży, drogownictwo objął proces głębokich reform. Budownictwo drogowe i mostowe w sferze szeroko pojętego wykonawstwa oparte zostało na zasadach wolnorynkowych, a zasady te wręcz zmuszają jej uczestników do zrzeszania się w organizacje reprezentujące i dbające o ich interesy. Taka idea przyświecała 105 podmiotom gospodarczym działającym w branży drogowej przy powoływaniu 12 maja 1994 r. w Krakowie Ogólnopolskiej Izby Gospodarczej Drogownictwa. Już w pierwszym roku działania Izba włączyła się w proces tworzenia jednego z najważniejszych aktów prawnych – pierwszej ustawy o zamówieniach publicznych. Dzięki staraniom Izby, jej aktywnemu merytorycznemu działaniu, w pierwszych latach uregulowane zostały podstawowe sprawy dla branży:

- nowelizacja prawa umożliwiająca uwłaszczenie się nowo powstałych firm drogowych na przejętym majątku,
- zapewnienie finansowania drogownictwa ze środków podatku akcyzowego od paliw silnikowych,
- opracowanie wspólnie z Instytutem Badawczym Dróg i Mostów pierwszego raportu o branży drogowo-mostowej i surowcach skalnych dla drogownictwa,
- opracowanie na zlecenie MEN podstaw programowych i programów nauczania dla zawodów technik drogownictwa i operator maszyn i urządzeń drogowych,
- przywrócenie uprawnień budowlanych dla drogowców i mostowców oraz reaktywacja zawodu technik drogownictwa.

Największym jednak problemem członków Izby w pierwszym dziesięcioleciu działalności były bardzo niskie nakłady na inwestycje drogowe i bieżące utrzymanie sieci drogowej zarówno krajowej, jak i samorządowej. Firmy drogowe walczyły o przetrwanie, a z drugiej strony musiały przygotować się do zmian, jakie miały wkrótce nadejść.

Rok 2004 był dla Polski jedną z najważniejszych dat w jej współczesnej historii – wystąpiliśmy do Unii Europejskiej. W tym roku Izba liczyła już ok. 200 firm i obchodziła swoje 10-lecie.

Branża wiązała z tym historycznym faktem ogromne nadzieje, zwłaszcza w sferze sposobu i wysokości finansowania drogow-

nictwa przy udziale środków unijnych. Pierwsza, niepełna unijna perspektywa 2004–2006 nie spowodowała zasadniczych zmian, jednak wierzyliśmy, że nastąpi to w latach następnych, dlatego firmy intensywnie przygotowywały się do tego faktu organizacyjnie, techniczno-technologicznie i pod względem zdolności produkcyjnych.

Pierwsza pełna unijna perspektywa budżetowa 2007–2013 przyniosła niespotykane dotychczas środki unijne i rozbudziła wśród inwestorów potrzebę tworzenia programów budowy autostrad i dróg ekspresowych, nie zawsze mających pełne zabezpieczenie finansowe w części dotyczącej środków własnych. Brak też było przygotowania inwestycji od strony prawnej, zwłaszcza spójności przepisów z prawem unijnym w zakresie ochrony środowiska, właściwego przygotowania dokumentacyjnego, a Prawo zamówień publicznych miało licznie niedociągnięcia. Dodatkową przyczyną przyspieszającą przyjęcie nie w pełni realnych programów budowy dróg były Mistrzostwa Europy w piłce nożnej Euro 2012.

Druga unijna perspektywa budżetowa 2014–2020 z pulą bardzo dużych środków finansowych umożliwiła realizację *Programu budowy dróg krajowych, Narodowego programu bezpieczeństwa ruchu drogowego 2013–2020*, prac utrzymaniowych. Druga perspektywa to również stale rosnące środki na drogi samorządowe, duży program Fundusz Dróg Samorządowych na lata 2019–2028 czy też rozpoczęty w roku 2018 program *Mosty dla regionów*.

Legislacja, współpraca, integracja

Izba jako największa organizacja branżowa reprezentująca środowisko wykonawców drogowych i mostowych od początku swojej działalności widziała konieczność intensywnego włączenia się w procesy tworzenia właściwego prawa i warunków realizacji przyjętych przez zamawiających programów. Aktywnie uczestniczyła w pracach komisji sejmowych nad kolejnymi nowelizacjami Prawa zamówień publicznych, drugiej ustawy deregulacyjnej, a przede wszystkim w pracach Komisji Infrastruktury, w tym Podkomisji stałej ds. transportu drogowego i drogownictwa, a także sejmowej komisji Przyjazne Państwo. Korzystając ze swoich ustawowych uprawnień, Izba rokrocznie opiniuje 30–40 projektów aktów prawnych.

Na początku 2016 r. aktywnie włączyła się w prace powołanego przez Andrzeja Adamczyka, ministra infrastruktury, Komitetu Sterującego ds. optymalizacji procesu realizacji inwestycji drogowych, a od lipca 2016 r., powołanej również przez ministra infrastruktury, Rady Ekspertów ds. działań mających na celu optymalizację procesu realizacji inwestycji drogowych. W Radzie Ekspertów Izba ma trzech przedstawicieli; współprzewodniczącą reprezentującą wykonawców jest Barbara Dzieciuchowicz, prezes zarządu Izby.

Odrębnym, ale bardzo istotnym polem aktywności jest współpraca z największym inwestorem w branży – Generalną Dyrekcją Dróg Krajowych i Autostrad. Pod koniec 2012 r. udało się w GDDKiA powołać cztery zespoły robocze z udziałem przedstawicieli OIGD, PZPB, SIDiR, ZPBUI do prac nad wzorcowymi umowami w czterech obszarach: projektowanie, nadzór, roboty budowlane i utrzymanie standardów. Mimo ogromnego zaangażowania stron nie osiągnięto w pełni zamierzonych celów, zdaniem Izby problemem była zbyt duża różnica poglądów ekspertów i ówczesnego kierownictwa GDDKiA dotyczących procesów inwestycyjnych. W 2015 r. Izba opracowała *Zbiór dobrych praktyk oraz wzorcowych klauzul w umowach podwykonawczych o roboty budowlane dotyczących obiektu liniowego*, który w większości zapisów został wprowadzony do umów GDDKiA.

Począwszy od 2016 r., Izba prowadzi aktywny dialog z GDDKiA w różnych obszarach, m.in. dokumentów technicznych, warunków udziału w przetargach, realizacji kontraktów.

Ważnymi inwestorami są zamawiający samorządowi. W 2015 r. Izba podpisała porozumienie o współpracy w obszarze drogownictwa z Konwentem Dyrektorów Zarządów Dróg Wojewódzkich. Dotyczy ona tworzenia i ujednoczenia dokumentów technicznych i technologicznych, inicjatyw legislacyjnych z zakresu zamówień publicznych oraz działań na rzecz finansowania drogownictwa. Izba prowadzi również dialog z zamawiającymi powiatowymi i gminnymi – Krajową Radą Zarządców Dróg Powiatowych oraz przedstawicielami tych zamawiających w Radzie Ekspertów.

W ocenie Izby, lata kończące pierwszą perspektywą unijną oraz trwająca perspektywa to niewątpliwie okres niekwestionowanego sukcesu, którego nie można przypisywać tylko jednej stronie procesu inwestycyjnego, czyli zamawiającemu. W 2007 r. dysponowaliśmy 922 km dróg szybkiego ruchu, a na koniec 2013 r. mieliśmy ich już 2739 km, wykorzystaliśmy więc w maksymalnym stopniu fundusze unijne, nastąpił ogromny rozwój infrastruktury drogowej – krajowej i samorządowej. Koniec 2018 r. to 3730 km dróg szybkiego ruchu, w tym 1638 km autostrad i 2092 km dróg ekspresowych. Jest to sukces branży drogowej, te kilometry dróg zbudowały polskie firmy, nawet jeżeli pod szyldem firm europejskich.

Ale też jest druga strona – ten niekwestionowany rozwój infrastruktury drogowej nie przełożył się na rozwój i kondycję szeroko pojętych polskich firm wykonawczych, często realizacje inwestycji odczuwano bardzo boleśnie, budowano ogromnym wysiłkiem i kosztem, który spowodował w latach 2012–2013 niespotykaną dotychczas falę upadłości firm dużych i małych, spadek rentowności i straty, utratę kapitałów własnych, niewypłacalność i zatory płatnicze, a często tragedię i dramaty osobiste przedsiębiorców. Druga perspektywa finansowa też nie jest wolna od kłopotów, mamy swoje *déjà vu*: wzrost cen, a co za tym idzie – kosztów realizacji inwestycji, brak realnych mechanizmów waloryzacji kontraktów realizowanych na drogach krajowych i samorządowych, kłopoty z transportem kruszywa, zatrudnianiem pracowników i podwykonawców.

Przedsiębiorstwa drogowe są narzędziem rozwoju infrastruktury, a zatem jej częścią, są narzędziem rozwoju gospodarki kraju, a także jedynym narzędziem skutecznego utrzymania sieci drogowej. Jednakże realizacja infrastruktury nie może odbywać się ich kosztem, winne one być partnerem inwestorów w realizacji wspólnych celów. Państwo polskie powinno dbać o rozwój i kondycję firm wykonawczych przez stwarzanie właściwych, partnerskich warunków ich funkcjonowania. Dobre relacje inwestor – wykonawca są niezbędne do skutecznej, terminowej, dobrej jakościowo i ekonomicznie, efektywnej realizacji zadań drogowych przez wykonawców.

Izba już od 15 lat w celu integracji środowiska drogowego, wykonawców i administracji drogowej organizuje Mistrzostwa Polski Drogowców w Narciarstwie Alpejskim i Snowboardzie im. Wojtki Malusi oraz organizowała Strzeleckie Mistrzostwa Polski Drogowców.

OIGD współpracuje z wieloma instytucjami, firmami wspierającymi, organizacjami. Od początku istnienia ceni sobie współpracę z Instytutem Badawczym Dróg i Mostów, który jest podporą i autorytetem w sprawach naukowych, technologicznych, wdrażania innowacyjnych rozwiązań w przedsiębiorstwach. W negocjacjach z administracją drogową uczestniczy

współ z organizacjami branżowymi: Polskim Stowarzyszeniem Wykonawców Nawierzchni Asfaltowych, Polskim Związkiem Pracodawców Budownictwa, Stowarzyszeniem Inżynierów Doradców i Rzeczoznawców, Polskim Kongresem Drogowym.

Na początku 2016 r. wspólnie z PSWNA, PZPB, PIIB, SIDI'R, SITK RP, PKD, KLIR oraz SKD NSZZ „Solidarność” OIGD opracowała Białą Księgę Branży Drogowej, która zapoczątkowała szereg działań i korzystnych zmian w ostatnich trzech latach.

Zgodnie z wymogami statutu, w okresach trzyletnich wybierała swoje władze, w tym Radę Izby, zarząd, a także Komisję Rewizyjną. Pierwszym prezesem Izby był jej współzałożyciel, Grzegorz Stech, który funkcję tę pełnił do stycznia 1996 r. Kolejnym prezesem był Zbigniew Nastaj (do marca 1997 r.). Od 1997 r. prezesem, a w latach 2000–2006 prezydentem był Paweł Ludwig. W latach 2006–2012 prezydentem była Krystyna Łazarz, w latach 2012–2018 Adam Kulikowski, od kwietnia 2018 r. funkcję tę ponownie pełni Krystyna Łazarz. Wśród członków Rady Izby wszystkich kadencji tylko jedna osoba, Krystyna Łazarz, jest w niej nieprzerwanie od 1994 r. Andrzej Kuklicz jest członkiem Rady Izby od 1994 r. do chwili obecnej z jednokadencyjną przerwą, natomiast Mieczysław Chmielewski był od 1994 r. członkiem Komisji Rewizyjnej, później, po przerwie jednej kadencji, członkiem Rady Izby, obecnie jest członkiem Prezydium Izby. Bardzo ważną postacią dla OIGD, która działała od samego początku, był Wojciech Malusi (zm. 2014), od czerwca 1995 r. wiceprezes Izby, po zmianach organizacyjnych od marca 2000 r. do 16 stycznia 2014 r. prezes zarządu. Nie tylko charyzmatyczny szef, walczący o rozwój, finansowanie i zdrowe zasady funkcjonowania i warunki współpracy polskiego drogownictwa, ale też niekwestionowany symbol Izby. Barbara Dzieciuchowicz, również od początku związana z Izbą, uczestniczyła w jej powstaniu, od sierpnia 1994 r. była dyrektorem Biura Izby w Krakowie, od 2000 r. wiceprezesem zarządu, od maja 2014 r. jest prezesem.

Walne Zgromadzenie OIGD

22 maja 2019 r. w Krakowie z udziałem zaproszonych gości odbyło się Walne Zgromadzenie naszej organizacji, podczas którego został podsumowany rok 2018 i dyskutowano o najważniejszych problemach nurtujących środowisko drogowców, takich jak m.in. wzrost cen i trudności z waloryzacją kontraktów, dwie stawki podatku VAT (8 i 23% w zależności od rodzaju prowadzonych robót) dla firm świadczących usługi w zakresie utrzymaniowych robót drogowych, brak pracowników i trudne rozmowy z administracją państwową.

Podjęto wiele ważnych uchwał, m.in. zatwierdzono sprawozdanie z działalności OIGD oraz sprawozdanie finansowe za 2018 r., udzielono absolutorium Radzie Izby, uchwalono plan finansowy na rok 2019 oraz przyjęto dokument *Kierunki działań Izby na lata 2019–2021*. Walne Zgromadzenie podjęło także uchwałę o przyznaniu tytułu członka honorowego Adamowi Kulikowskiemu, wieloletniemu członkowi Rady Izby i jej prezydentowi w latach 2012–2018.

Na Walnym Zgromadzeniu poinformowano członków Izby o wynikach wyborów uzupełniających do Rady Izby w kadencji 2018–2021. W regionie dolnośląskim wybrano Kamila Furmana, dyrektora Eurovii Polska SA, a w regionie warmińsko-mazurskim Marka Gierę, dyrektora GZD Sp. z o.o. Sp. k.

